

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/26174 GK 120

Sayı :54045643-610-E.1087488
Konu :Soru Önergesi (7/26174)

07.04.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-630599 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait 7/ 26174 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş (726174) (2 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : IDFPWZXF Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-cbys>
Üniversiteler Mobellari Dershanesi, Dış M. 161, 36320

Universiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya /
ANKARA

ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr

Bilgi için: Nazire YÜREKLİ

YÜKSEL

Mühendis

Telefon No:(312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/26174 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızın ilgili kuruluşu Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne (TİGEM) bağlı 14 işletmede Mart 2020 itibarıyla 30.000 baş sığır ve 9 işletmede 236.000 baş koyun varlığı ile damızlık yetiştiriciliği sürdürülmektedir. Her bir damızlık inek 2 ile 8 baş aralığında buzağı verebilmekte, bu verimin TİGEM işletmelerindeki ortalaması 4 baş buzağıdır. Hayvancılık gelişmiş ülkelerdeki bu sayı 2,5 ile 3,5 aralığında olup, TİGEM ortalamasının altındadır. Ortalama 4 buzağı alınan inek damızlık vasfını kaybedeceği için reforme edilir ve kasaplık olarak değerlendirilir. Damızlık sığır yetiştiriciliği yapılan işletmelerde her yıl ana inek sayısının %25'i reforme edilir ve bunların yerine düveler ana kadrosuna aktarılır. Keza damızlık koyun ve keçi yetiştiriciliğinde de ortalama 4 doğum yapan hayvan reforme edilir ve ana kadroya yeni dişi toklular aktarılacak şekilde damızlık sürü ana sayısı korunur.

TİGEM'in büyük ve küçükbaş damızlık hayvan yetiştiriciliğinde verim ve kalitenin artırılması, işletmelerde uygulama birliğinin ve standardizasyonun sağlanması, denetim ve performans kriterlerinin oluşturulması amacıyla TİGEM Yönetim Kurulu Kararına dayalı olarak "TİGEM Hayvancılık İşleri Teknik Yönergesi" uygulamaya konulmuştur. Damızlık yetiştiriciliği söz konusu Yönergede tanımlanmış usul ve esaslarda yürütülmektedir.

Bu bağlamda, "TİGEM Hayvancılık İşleri Teknik Yönergesi"nde belirtilen hayvanların ölüm, kesim, doğum, ikizlilik vb. tüm teknik kriterlerin tamamı damızlık hayvan varlığını kapsamakta, reforme/kasaplık/ithal besilik hayvan varlığını kapsamamaktadır.

Soru önergesinde sözü edilen ve Genç Çiftçi Projesi kapsamında besilik statüde ithal edilen etçi sığırların bir kısmı Ülkemiz yetiştiricilerinin kombine ırkı sığırlara olan talebi özellikle de damızlık Simmental ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla TİGEM tarafından yürütülen Embriyo Transferi Projesi kapsamında taşıyıcı anne olarak kullanılmıştır. Ancak Ülkemizde araştırma aşamasında ve çok yaygın olmayan Embriyo Transferi Projesinde istenilen başarının elde edilememesi üzerine TİGEM Yönetim Kurulu'nun 04.01.2009 tarihli ve 24 no'lu kararı ile zaten besilik statüde ithal edilen etçi sığırların kesime gönderilmesi ve projenin sonlandırılması kararı alınmıştır. Söz konusu ithal etçi sığırlar kesime gönderilerek Bakanlığımız İlgili kuruluşu Et ve Süt Kurumu (ESK)'da normal kesim yaptırılmıştır.

TİGEM'in 2018 yılı iş ve işlemlerine ilişkin olarak hazırlanan Sayıştay Raporun anılan bölümünde; "2018 yılında meydana gelen büyükbaş (sığır) kayıpları, Hayvancılık Teknik Yönergesinde öngörülen kayıpların yaklaşık iki katı, meydana gelen koyun kayıpları Yönergede öngörülen kayıpların yaklaşık dört katı ve meydana gelen keçi kayıpları da Yönergede öngörülen kayıpların yaklaşık altı katı miktarındadır." ifadesinin yer aldığı bir sonraki paragrafa;

"İşletmeler ve TİGEM genelinde hayvan kayıp oranlarının yüksek gerçekleşmesinde, reformeye ayırma ve reforme hayvanların ölüm ve kesim oranları da önemli rol oynamaktadır. Nitekim mecburi kesime tabi tutulan sığırların yaklaşık %50'si ile koyun ve keçilerin %99,6'sı reformeye ayrılan hayvanlardan oluştuğu" ifade edilmektedir. Sayıştay Raporunda da belirtildiği üzere 2018 yılında damızlık sığırlardaki kayıp Hayvancılık İşleri Teknik

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Yönergesinde belirtilen sınırlarda, damızlık koyun ve keçilerdeki kayıp ise Yönergede öngörülen değerlerin çok altında olduğu görülmektedir.

TİGEM işletmelerinin iâşesinde kullanılan et ihtiyacının büyük miktarı reforme edilmiş kasaplık hayvanlardan karşılanmaktadır. Bu ihtiyacın dışında, reforme hayvanlar ihale ile pazarlanmakta veya ESK tesislerinde kesime tabi tutulmaktadır. İhalelerde pazarlanamadığı veya ESK tesislerinde kesim imkanı bulunmadığı hallerde ise kesimhaneleri uygun olan işletmelerde kesim yapılarak işletme personeline ve bölge halkına satış yapılabilmektedir. Özellikle reforme keçi pazarlamasında sıkıntıların yaşanması nedeniyle ağırlıklı olarak işletmelerde kesimi yapılarak, değerlendirilmektedir.

TİGEM işletmelerindeki reforme büyük ve küçükbaş hayvanların işletmelerde kesilerek değerlendirilmesinden ziyade ihale yöntemi ile pazarlanmasına ağırlık verilmesi konusunda 2019 yılında tüm işletmelere Genelge gönderilmiştir.

TİGEM Teftiş Kurulu Başkanlığında görev yapan müfettiş ve başmüfettişler tarafından işletmelerde sürdürülen tüm iş ve işlemlerle ilgili her yıl düzenli ve kapsamlı denetim yapılmakta, denetimlere ilişkin raporlar hazırlanarak yetkili mercilere sunulmaktadır. TİGEM merkez ve işletme faaliyetlerinde herhangi bir olumsuzluk yaşanması durumunda ayrıca müfettiş/müfettişler görevlendirilerek, inceleme ve gerektiğinde soruşturma yaptırılarak, görev ihmali görülen personele ilgili mevzuatlarda öngörülen müeyyideler uygulanmaktadır. TİGEM, Bakanlığımızın ilgili bir kuruluşu olması nedeniyle, gerekli görülmesi halinde Bakanlık müfettişleri tarafından inceleme ve soruşturma yaptırılmaktadır.

Bu kapsamda TİGEM'in normal denetimleri dışında 2018 yılından günümüze kadar 4 adet inceleme ve soruşturma raporu düzenlenmiş, sorumlulukları olduğu tespit edilenler hakkında idari ve disiplin yönünden işlemler yapılmıştır.

Büyük ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliğinde hayvan kayıplarının teknik değerlerin altında tutulması, hayvansal üretimde verim ve kalitenin artırılması, bakım, besleme, biyogüvenlik konularında işletme personelinin eğitilmesi, eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi ile ilgili 2020 yılı başında TİGEM bünyesindeki uzmanlardan müteşekkil 3 ayrı grup oluşturulmuş, yıl boyunca hayvancılık faaliyetlerinin yürütüldüğü işletmelere görevlendirilerek, her bir grup için belirlenen eğitim konusunda işletmeler bilgilendirilmeye başlamıştır.